

Звіт про громадське обговорення проєкту професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України

2. Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення:

Проєкт професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти, Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» у новій редакції розроблено з метою його приведення у відповідність до вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт постанови було розміщено 07 березня 2024 р. на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/news/mon-proponue-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proekt-profesiynogo-standartu-vikladach-zakladu-vishchoi-osviti-nova-redaktsiya>).

Зауваження та пропозиції до проєкту приймалися до 08 квітня 2024 р. на електронну адресу: ihor.baluba@mon.gov.ua

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Обговорення проєкту здійснювалося з 07.03.2024 по 08.04.2024. Протягом цього періоду надійшли зауваження і пропозиції від 11 респондентів: наукових установ Національної академії наук України, закладів вищої освіти, науково-педагогічних працівників.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Робочою групою з доопрацювання професійного стандарту розглянуто 109 зауважень та пропозицій, що стосуються загальних питань, а також структури професійного стандарту, термінології, формулювання компетентностей і результатів навчання та прийнято відповідні рішення.

Проект професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти»
Громадське обговорення

Редакція проекту акта, що виносилася на громадське обговорення	Зауваження та пропозиції	Примітка щодо врахування
1. Мета діяльності за професією Формування професійних, світоглядних і громадянських компетентностей, морально-етичних цінностей у здобувачів вищої освіти.	Пропонуємо викласти в такій редакції: «Формування професійних, світоглядних і громадянських компетентностей, морально-етичних цінностей у здобувачів вищої освіти з метою розвинення навичок до практичного застосування теоретичних знань » (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)	Не враховано. Стилістично не є коректним «мету діяльності за професією» визначати через іншу мету, зокрема «розвинення навичок...»
	У заявленому проєкті у визначенні мети є тавтологія з Професійним стандартом (2021), поміняли місцями слова. Тому пропонуємо уточнити мету, а саме: Мета діяльності за професією, замінити «Формування професійних, світоглядних і громадянських компетентностей, морально-етичних цінностей у здобувачів вищої освіти» на «Формування особистості викладача закладу вищої освіти як професіонала, громадянина-патріота України з активною соціальною позицією та інноваційним мисленням, провідника культури, моралі, гуманних цінностей, відкритого до співпраці з професійними спільнотами, здатного до саморозвитку та особистісно-професійних самозмін упродовж життя». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. В зазначеному пункті мова йде про мету діяльності за професією, а не формулювання бачення ідеального образу викладача ЗВО. Вимоги до викладача, в контексті його професійної діяльності, закладено в дескрипторах відповідних компетентностей професійного стандарту.
1. Мета діяльності за професією ... 2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної	П. П.1 пропонуваної нової редакції стандарту лише змінює порядок слів п.1.1 діючого стандарту. Те саме стосується п.п. П.2– П.5 проекту нової редакції та п.п. 1.2–1.6 діючого стандарту. Це є зрозумілим, адже	Не враховано. Структура і назва розділів (пунктів) застосовуються відповідно до додатку 2

діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» 3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професій згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» ... 4. Узагальнена назва професії ... 5. Назви типових посад	вступна частина стандарту вказує на відповідність нормативним документам. Проте залишається незрозумілим, у чому перевага зміни порядку слів у П. П.1 пропонуваної нової редакції поряд із п.1.1 діючого стандарту? Окремо варто зауважити, що п.1.1 діючого стандарту називається «Основна мета професійної діяльності», натомість пропонуваний проєкт нової редакції називає п. П.1 «Мета діяльності за професією», що є вичерпним і не передбачає якоїсь додаткової мети, наприклад стимулюючої професійний розвиток. Тобто, назва пропонуваної редакції фіксує мету, робить її статичною. З огляду на це пропоную залишити п.п. 1.1–1.6 діючого стандарту без змін. <i>(Ярослав Пастернак, професор кафедри комп'ютерних наук та кібербезпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки)</i>	Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453)).
Розділ II. «Загальні відомості про професійний стандарт, п.3 «Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професій згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»	Уточнити, чому в стовбці «назва професії», який поєднує групу «інші викладачі закладів вищої освіти», вказано «асистент» та «викладач закладу вищої освіти» <i>(Інститут економіки промисловості НАН України)</i>	Не враховано. Інформація в цьому пункті подається відповідно до додатку 2 Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453)) та даних Національного класифікатора України «Класифікатор професій» ДК 003:2010
Відсутній	Не наведено таблиці Загальних компетентностей <i>(О.О. Шпинковський аспірант, О.А. Шпинковський доцент НУОП)</i>	Не враховано. Структура і назва розділів (пунктів) застосовуються відповідно до додатку 2 Порядку розроблення, введення

		в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (зі змінами)).
Відсутні	П.п. 1.7–1.9 діючого стандарту вилучаються із нової редакції. Таке вилучення не є доцільним, адже, вони визначають умови праці, вказують на академічну свободу та автономію викладачів закладів вищої освіти. З огляду на це, п.п. 1.7–1.9 діючого стандарту повинні бути обов’язково включені до нової редакції у разі її ухвалення. <i>(Ярослав Пастернак, професор кафедри комп’ютерних наук та кібербезпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки)</i>	Не враховано. Структура і назва розділів (пунктів) застосовуються відповідно до додатку 2 Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453)).
7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи. Диплом магістра із зазначенням професійної кваліфікації, <i>7 рівень НРК.</i> Диплом доктора філософії/диплом доктора мистецтва, <i>8 рівень НРК.</i> Диплом доктора наук, <i>8 рівень НРК.</i> Атестат доцента, атестат старшого наукового співробітника, атестат старшого дослідника, <i>8 рівень НРК.</i> Атестат професора, <i>8 рівень НРК.</i> Документ про присвоєння професійної кваліфікації.	Пропонуємо викласти в такій редакції: «Диплом спеціаліста, диплом магістра із зазначенням професійної кваліфікації, 7 рівень НРК. Диплом доктора філософії/диплом доктора мистецтва, диплом кандидата наук, 8 рівень НРК. Диплом доктора наук, 8 рівень НРК. Атестат доцента, атестат старшого наукового співробітника, атестат старшого дослідника, 8 рівень НРК. Атестат професора, 8 рівень НРК. Документ про присвоєння професійної кваліфікації». <i>(ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)</i>	Не враховано. Відповідно до пунктів 2 та 8 частини другої розділу XIV «Прикінцеві та перехідні положення» України «Про вищу освіту» вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) після набрання чинності цим Законом прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра, а науковий ступінь кандидата наук після набрання чинності цим Законом прирівнюється до наукового ступеня доктора філософії. Зазначені норми Закону не потребують дублювання у професійному стандарті.

	Пропонуємо п.7 викласти у такому формулюванні: 7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи. Диплом магістра із зазначенням професійної кваліфікації, 7 рівень НРК. Диплом доктора філософії/диплом доктора мистецтва із зазначенням професійної кваліфікації, 8 рівень НРК. Диплом доктора наук із зазначенням професійної кваліфікації, 8 рівень НРК. Атестат доцента, атестат старшого наукового співробітника, атестат старшого дослідника, 8 рівень НРК. Атестат професора, 8 рівень НРК. Документ про присвоєння професійної кваліфікації. <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Відсутні відмінності в пропонуванні редакції
	Відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення професійних стандартів, пункт «Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи» розділу II «Загальні відомості про професійний стандарт» може містити: - диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) із записом про отриману професійну кваліфікацію; - диплом бакалавра/магістра (спеціаліста) із записом про отриману професійну кваліфікацію; - сертифікат про присвоєння/ підтвердження професійної кваліфікації; - сертифікат про визнання професійної та/або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних	Враховано.

	кваліфікацій, здобутих у інших країнах); - диплом кваліфікованого робітника з додатком до диплома кваліфікованого робітника; - свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації з додатком до свідоцтва; - інші види документів, які підтверджують професійну (-і) та/або часткову (-і) професійну (-і) кваліфікацію (-і). У даному пункті немає потреби зазначати рівень НРК. Оскільки магістр – це освітній ступінь і відповідає 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, відповідно до Постанови КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519) «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». <i>(Одинець Олександра, провідний фахівець категорії відділу супроводження рамок кваліфікацій управління кваліфікацій секретаріату НАК)</i>	Не враховано. Відповідно до пунктів 2 та 8 частини другої розділу XIV «Прикінцеві та перехідні положення» України «Про вищу освіту» вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) після набрання чинності цим Законом прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра, а науковий ступінь кандидата наук після набрання чинності
	Розділ 3.1. У таблиці немає відомостей про освітній ступінь спеціаліста, а лише про магістра У переліку документів про освіту треба додати Диплом спеціаліста. <i>(О.О. Шпинковський аспірант, О.А. Шпинковський доцент НУОП)</i>	

		цим Законом прирівнюється до наукового ступеня доктора філософії. Зазначені норми Закону не потребують дублювання у професійному стандарті.		
6. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій. Викладач закладу вищої освіти – педагогічний працівник, 7 рівень НРК. Викладач закладу вищої освіти – старший педагогічний працівник, 8 рівень НРК. Викладач закладу вищої освіти – науково-педагогічний працівник, 7 рівень НРК. Викладач закладу вищої освіти – провідний науково-педагогічний працівник, 8 рівень НРК. Викладач закладу вищої освіти – академічний лідер, 8 рівень НРК. III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток 1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб’єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій).	У п.п. II.6 та п. III пропонованого проекту нової редакції вводяться юридичні новації «викладач закладу вищої освіти – педагогічний працівник», «викладач закладу вищої освіти – науково-педагогічний працівник», «викладач закладу вищої освіти – старший педагогічний працівник», «викладач закладу вищої освіти – академічний лідер». Причому, вказується що відповідні кваліфікації присвоюються (!) за наявності певних здобутків та успішного досвіду проходження програм професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації. Відповідно до ст. 55 Закону України «Про вищу освіту» посади професора, доцента, старшого викладача, викладача та асистента віднесені до посад науково-педагогічних працівників. У той же час до посад педагогічних працівників закладів вищої освіти віднесені викладач та методист. Тобто, всупереч Закону України «Про вищу освіту» пропонований проект не включає викладача та методиста до педагогічних посад викладачів закладів вищої освіти, а також робить можливим виключити доцентів та професорів із науково-педагогічних працівників (!). Тобто, п.п. II.6, п. III проекту нової редакції стандарту суперечить ст. 55 Закону України «Про вищу освіту». Апелювання до законопроекту, що пройшов лише перше читання тут є правовим нігілізмом, адже підзаконні акти, яким є стандарт, приймаються на підставі існуючих законів, а не	Не враховано. Професійний стандарт визначає професійні кваліфікації викладачів закладів вищої освіти і фіксує їх назви. Визначені компетентності та їх дескриптори даватимуть змогу більш точно, з урахуванням потреб ЗВО та можливостей особи, формулювати посадові інструкції, індивідуалізувати професійну траєкторію викладачів ЗВО. Процедура присвоєння професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами визначена постановою КМУ від 15.09.2021 № 956 «Про затвердження порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами». Можливість присвоєння професійної кваліфікації закладом вищої освіти за результатом опанування освітньої програми передбачено Законом України «Про вищу		
<table><tr><td>Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації</td><td>Суб’єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій</td></tr></table>	Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб’єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій		
Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб’єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій			

Викладач закладу вищої освіти – педагогічний працівник	Заклади вищої освіти, наукові установи. Кваліфікація присвоюється за програмами підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації. Кваліфікація присвоюється за програмами професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації.	навпаки. Окрім того, процедура присвоєння професійної кваліфікації (п. III проєкту) жодним нормативним актом не означена, і потенційно може нести глибокі корупційні ризики. <i>(Ярослав Пастернак, професор кафедри комп'ютерних наук та кібербезпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки)</i>	осіту» (ст. 7, 9, 24).
Викладач закладу вищої освіти – науково-педагогічний працівник	Заклади вищої освіти, наукові установи. Кваліфікація присвоюється за освітньо-науковими програмами (магістерського) та/ або третього рівнів вищої освіти, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації. Кваліфікація присвоюється за програмами професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації.	«проходження відповідних програм професійного розвитку, ...». Не окреслено бодай мінімальний зміст/рівень/вимоги до таких програм. Яким документом, записом, процедурою підтверджується кваліфікац. рівень - Викладач закладу вищої освіти – старший педагогічний працівник, та інші? Нема відомостей про часткову зайнятість (дрібні ставки) або більше ставки. <i>(О.О. Шпинковський аспірант, О.А. Шпинковський доцент НУОП)</i>	Не враховано. Порушені питання не є предметом професійного стандарту. Відсутні конкретні пропозиції.
2. Професійний розвиток: 1) з присвоєнням наступної професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій);		1. Відповідно до частини другої статті 55 Закону України «Про вищу освіту», основними посадами педагогічних працівників закладів вищої освіти (далі — ЗВО) є викладач та методист, при цьому у п. 5 Проєкту посада «методист» відсутня. Посади педагогічних працівників можуть займати особи зі ступенем магістра за відповідною спеціальністю. Інструментом оцінювання професійної кваліфікації педагогічних працівників упродовж їхньої кар'єри є атестація (стаття 50 Закону України «Про освіту»), яку педагогічні працівники ЗВО зобов'язані проходити	Не враховано. 1. Відповідно до частини першої статті 55 Закону України «Про вищу освіту» основними посадами науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти є, зокрема, старший викладач, викладач, асистент, викладач-стажист. Професійний стандарт

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	кожні п'ять років (частина шоста статті 55 Закону України «Про вищу освіту»). За результатами атестації визначається відповідність працівників займаний посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання (там само). Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначено постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109. Проект пропонує запровадити «паралельну» систему професійних кваліфікацій педагогічних працівників ЗВО поряд із чинною системою кваліфікаційних категорій. Однак чинна система кваліфікаційних категорій та педагогічних звань є усталеною, вона співвіднесена із посадами педагогічних працівників, тарифними розрядами, за якими визначаються розмір посадових окладів та підвищення посадових окладів за педагогічні звання. Проектом не визначено співвідношення присвоєних професійних кваліфікацій із кваліфікаційними категоріями та педагогічними званнями, які присвоюються за результатами атестації. Створення ще однієї системи кваліфікацій для педагогічних працівників з цієї причини є невиправданим, оскільки об'єктивна потреба в цьому відсутня. <i>(Євген Ніколаєв, директор Аналітичного центру Університету Грінченка «Освіт Аналітика»</i> 2. Аналогічно, Проект пропонує запровадити «паралельну» до існуючої систему кваліфікацій науково-педагогічних працівників (далі — НПП). Сьогодні кар'єрний шлях НПП включає просування по посадах, здобуття наукових ступенів та вчених звань, участь у заходах з професійного розвитку в обсязі не менше 180 годин (6 кредитів ЄКТС) на 5 років. Знову, потреба у створенні паралельної системи	розроблено до професій, що визначені Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», зокрема: «Професор закладу вищої освіти», «Доцент закладу вищої освіти» (група 2310.1 «Професори та доценти»), «Асистент», «Викладач закладу вищої освіти» (група 2310.2 «Інші викладачі закладів вищої освіти») підкласу 2310 «Викладачі закладів вищої освіти» класу 231 «Викладачі закладів вищої освіти». Професійний стандарт має відношення до посад «Професор», «Доцент», «Старший викладач», «Викладач», «Асистент». Цим, а також визначеними професійним стандартом трудовими функціями, компетентностями та їхніми дескрипторами чітко визначено специфіку професійної діяльності за відповідними професійними кваліфікаціями, їх відмінність від інших можливих кваліфікацій педагогічних працівників в системі освіти. Впровадження назв професійних кваліфікацій
Викладач закладу вищої освіти – старший педагогічний працівник	Заклади вищої освіти, наукові установи. Кваліфікація присвоюється за наявності професійної кваліфікації «Викладач ЗВО-педагогічний працівник» або «Викладач ЗВО-науково-педагогічний працівник», досвіду педагогічної діяльності та успішного проходження відповідних програм професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації		
Викладач закладу вищої освіти – провідний науково-педагогічний працівник	Заклади вищої освіти, наукові установи. Кваліфікація присвоюється за наявності професійної кваліфікації «Викладач ЗВО-науково-педагогічний працівник», досвіду науково-педагогічної діяльності та успішного проходження відповідних програм професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації		
Викладач закладу вищої освіти –	Заклади вищої освіти, наукові установи. Кваліфікація присвоюється за		

академічний лідер	наявності професійної кваліфікації «Викладач ЗВО-провідний науково-педагогічний працівник», досвіду науково-педагогічної діяльності та успішного проходження відповідних програм професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації	професійних кваліфікацій об'єктивно відсутня, її поява — це виникнення нових бюрократичних процедур. Крім цього, в частині що стосується НПП, вказані у п. 5 Проекту назви типових посад та вказані у п. 6 Проекту професійні кваліфікації, їх рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій жодним чином не співвідносяться одне з одним і, відповідно, незрозуміло, яким має бути вплив присвоєної професійної кваліфікації на можливість обіймати ту чи іншу посаду НПП. <i>(Євген Ніколаєв, директор Аналітичного центру Університету Грінченка «Освіт Аналітика»</i> 3. Пункт 1 розділу III Проекту визначає зокрема, що «Кваліфікація присвоюється за програмами професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації». 3.1. Термін «програма професійного розвитку» відсутній у законодавстві. В окремому випадку має місце використання поняття «індивідуальна програма професійного розвитку» для державних службовців, що не тотожне поняттю, вжитому в Проекті. У законодавстві використовуються поняття «програма професійного навчання» (стаття 8 Закону України «Про професійний розвиток працівників»), «програма підвищення кваліфікації» (абзац четвертий пункту 6 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800). Вважаємо необґрунтованим запровадження нового терміна, синонімічного до термінів, які використовуються у чинному законодавстві. 3.2. Вказана норма визначає необхідність створення нових «програм професійного розвитку», яких на	«Викладач закладу вищої освіти – педагогічний працівник», «Викладач закладу вищої освіти – провідний педагогічний працівник» не тягне за собою застосування законодавства в частині професійного розвитку та атестації педагогічних працівників, оскільки зазначені професійні кваліфікації стосуються посад науково-педагогічних працівників. Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників, (постанова КМУ від 23.12.2015 № 1109), не визначені законодавством як професійні кваліфікації педагогічних працівників. Тому засторога щодо «запровадження «паралельної» системи професійних кваліфікацій педагогічних працівників ЗВО» не відповідає дійсності. 2. Ступені вищої освіти, наукові ступені та вчені звання не є професійними кваліфікаціями. Здобуття певного ступеню вищої освіти, наукового ступеню, присвоєння вченого звання може засвідчувати підготовку особи до певної професійної діяльності, рівень освіти, здобутий ступінь освіти,
--------------------------	--	--	---

	сьогодні не існує. Можна припустити, що такі програми будуть формуватися в тому числі у спосіб перейменування наявних програм підвищення кваліфікації, що є невиправданою бюрократичною процедурою. <i>(Євген Ніколаєв, директор Аналітичного центру Університету Грінченка «Освіт Аналітика»)</i>	науковий ступінь, професійний розвиток, професійні (наукові) досягнення, досвід певної діяльності тощо. 3.1. Термін «програма професійного розвитку» відображає особливість спеціальної підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників ЗВО для набуття/ удосконалення відповідних компетентностей, визначених відповідною професійною кваліфікацією. Законодавством не встановлено обмежень щодо назв освітніх та практичних заходів для опанування необхідними компетентностями. 3.2. Припущення, що не потребує коментарів. У висловлених автором застереженнях не міститься пропозицій щодо удосконалення редакції проекту професійного стандарту.
III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток 1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій). Викладач закладу вищої освіти – педагогічний	Пропонуємо вилучити слова «наукові установи» та викласти в такій редакції: «Заклади вищої освіти. Кваліфікація присвоюється за програмами підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації». <i>(ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)</i>	Не враховано. ЗУ «Про вищу освіту» передбачає можливість здобувати вищу освіту в наукових установах (п. 5, ч.1, ст.1; ч. 5, 6 ст.5 тощо).

працівник Заклади вищої освіти, <i>наукові установи</i>. Кваліфікація присвоюється за програмами підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації.	У таблиці зміст, що стосується викладача ЗВО – педагогічного працівника в пп. «Суб'єкти, уповноважені законодавством та присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій» пропонуємо уточнити «Кваліфікація присвоюється за програмами підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації» таким чином: «Кваліфікація присвоюється за освітньо-професійними програмами підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з обраної предметної галузі з правом викладання в ЗВО». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Надмірна деталізація. Відповідно до ЗУ «Про вищу освіту» (ч. 9 ст. 55) особи, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також ступінь магістра можуть займати посади науково-педагогічних працівників.
2. Професійний розвиток: 1) з присвоєнням наступної професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій); Викладач закладу вищої освіти – старший педагогічний працівник Заклади вищої освіти, <i>наукові установи</i>. Кваліфікація присвоюється за наявності професійної кваліфікації «Викладач ЗВО-педагогічний працівник» або «Викладач ЗВО-	Пропонуємо вилучити слова «<i>наукові установи</i>» та викласти в такій редакції: «Заклади вищої освіти. Кваліфікація присвоюється за наявності професійної кваліфікації «Викладач ЗВО-педагогічний працівник» або «Викладач ЗВО-науково-педагогічний працівник», досвіду педагогічної діяльності та успішного проходження відповідних програм професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації» (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)	Не враховано. Наукові установи можуть здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) та третьому (освітньо-науковому/освітньо-творчому) рівнях ВО (ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту»)

науково-педагогічний працівник», досвіду педагогічної діяльності та успішного проходження відповідних програм професійного розвитку, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації	У пункті 2. «Професійний розвиток», варто, на наш погляд, конкретизувати у роках досвід педагогічної або науково-педагогічної діяльності, необхідний для присвоєння наступної професійної кваліфікації. (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)	Не враховано. Порушене питання не є предметом професійного стандарту.
2) без присвоєння наступної професійної кваліфікації: а/б) для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, у тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей, а також для підтвердження наявної професійної кваліфікації. Підвищення кваліфікації здійснюється у закладах вищої освіти, дослідницьких та професійних інституціях як України, так і за кордоном. Обсяг підвищення кваліфікації викладачів упродовж п'яти років не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС. Форми і зміст підвищення кваліфікації мають бути спрямовані на формування компетентностей, які визначені цим стандартом, а також індивідуальним планом професійного розвитку викладача, що визначається ним самостійно у довільній формі.	Пропонуємо викласти в такій редакції: «Підвищення кваліфікації здійснюється у закладах вищої освіти (наукових установах), дослідницьких та професійних інституціях як України, так і за кордоном, за участю в національних науково-методичних програмах, наукових заходах, конференціях». Крім зазначеного варто зауважити, що визначення категорій «дослідницька інституція» та «дослідницька робота» відсутнє. (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України») Доцільно було б виокремити у Професійному стандарті назви професійних компетентностей, які	Не враховано. Професійна кваліфікація не визначає посаду, на яку може претендувати особа, яка здобула таку професійну кваліфікацію. Враховано частково. «Підвищення кваліфікації здійснюється в Україні та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом) в закладах освіти (його структурних підрозділах), наукових установах, інших юридичних чи фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, що провадять освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників.». Не враховано. Відмінність структури і

	мають бути сформовані у викладача закладу вищої освіти (за аналогією, як у Професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти, вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»). Наприклад: мовно-комунікативна компетентність, предметно-методична компетентність, інформаційно-цифрова компетентність, психологічна компетентність та ін. (<i>Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка</i>)	змісту професійних стандартів визначається відмінностями професійної діяльності.
	У тексті проєкту слід замінити слово «область» на «галузь» . Під час вибудовування порядку дескрипторів часто порушується логічна послідовність , варто узгодити цей порядок до кожної компетентності. Не варто дублювати дескриптори у різних функціях і компетентностях, адже кожна трудова функція має свої особливості, які розкриваються саме у дескрипторах. (<i>Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди</i>)	Не враховано. Термін «галузь» звужує можливі професійні траєкторії викладачів, оскільки не відображає потреби забезпечення міждисциплінарних освітніх (освітньо-наукових) програм, наукових досліджень.
A1. Здатність планувати і проводити навчальні заняття	Пропозиції до трудової функції А «Викладання, консультування та керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти» У дескрипторі А1 додати організовувати , що посилить цілісність позиції. «А1. Здатність планувати, організовувати і проводити навчальні заняття» (<i>Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди</i>)	Не враховано. «Організація» є складовою як планування так і здійснення процесів.
A1.31. Предметна область A1.32. Актуальні наукові дослідження та сучасні практики A1.33. Вимоги до організації освітнього процесу A1.34. Зміст стандартів вищої освіти та освітніх програм	Доцільно вибудувати послідовність у подачі знань: А 31 знання предметної галузі, 32 вимоги до організації освітнього процесу, 33 зміст стандартів вищої освіти, 34 Специфіка та тенденції викладання у вищій освіті;	Не враховано. Дублює існуючий дескриптор

A1.35. Специфіка та тенденції викладання у вищій освіті	35 варто подати в такій редакції: Інноваційні технології навчання, актуальні наукові дослідження, сучасні практики. (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	
A1.U1. Обирати та застосовувати методи, технології та засоби (у т. ч. цифрові) викладання	У дескрипторі A1.U1 додати застосовувати оптимальні методи.... (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Можливість «обирати» методи, технології і засоби робить їх оптимальними для кожної конкретної особи у кожному конкретному випадку.
A1.U3. Залучати здобувачів ВО до активної участі в освітньому процесі	A1.U3. Залучати здобувачів ВО до активної участі в освітньому процесі Що таке активна участь? Навіщо залучати коли студенти вступили, сплачують, вчаться? (О.О. Шпинковський аспірант, О.А. Шпинковський доцент НУОП)	Не враховано. Відповідно до ч.1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту».
A1.U4. Враховувати принципи інклюзивності у вищій освіті	A1.U4. Враховувати принципи інклюзивності у вищій освіті. А комунікувати з інклююзивниками не треба? Це важливіше. (О.О. Шпинковський аспірант, О.А. Шпинковський доцент НУОП)	Не враховано. Відсутні пропозиції.
A1.K1. Доносити інформацію	Пропонуємо викласти в такій редакції: «A1.K1. Доносити інформацію з урахуванням теоретико-прикладних навичок » (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)	Не враховано. Уточнення є недоцільним.
	У дескрипторі A1. K1. Замінити «Доносити інформацію» на «Продуктивно працювати з інформацією». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Пропоноване формулювання надає іншого змісту дескриптору.
	Чіткіше сформулювати ті знання, уміння та навички, якими мають оволодіти викладачі закладів	Не враховано. Пропоновані уточнення

	вищої освіти, та конкретизувати їх зміст. Наприклад: «А1.К1. Доносити інформацію» пропонуємо конкретизувати так: «Доступно і чітко подавати навчальний матеріал, стимулювати пізнавальну активність здобувачів освіти, розвивати їхні здібності і пізнавальні інтереси, створювати умови для особистісного зростання, професійного становлення, саморозвитку»; (Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)	звужують зміст дескриптора, оскільки намагання перерахувати важливі аспекти професійної діяльності роблять такий перелік невичерпним.
А1.К2. Взаємодіяти зі здобувачами	Пропонуємо викласти в такій редакції: «А1.К2. Комунікаційно взаємодіяти зі здобувачами» (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)	Не враховано. Пропозиція звужує зміст дескриптора і стилістично є некоректною.
	«А1.К2. Взаємодіяти зі здобувачами» пропонуємо конкретизувати так: «Забезпечувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію зі здобувачами освіти»; (Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)	Не враховано. Уточнення звужують змістове значення дескриптора
А1.В1. Відповідальність за якість викладання	А1.В1. Відповідальність за якість викладання. Яким чином виміряти якість або оцінити? (О.О. Шпинковський аспірант, О.А. Шпинковський доцент НУОП)	Не враховано. Відсутня конкретна пропозиція.
А1.В2. Управління групою динамікою	Деякі з елементів категорії «Відповідальність і автономія» змістовно виходять за її межі і стосуються інших компонентів професійних компетентностей. Так, наприклад, елемент «А1.В2. Управління групою динамікою» більшою мірою відображає вміння та навички викладача, а не власне його відповідальність. (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)	Не враховано. Відсутня конкретна пропозиція.

Відсутня	У дескрипторі А1.В додати позицію В4 Розроблення ефективних методик та інноваційних технологій викладання. (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Не відноситься до категорії «Відповідальність».
А2.К1. Заохочувати допитливість здобувачів	«А2.К1. Заохочувати допитливість здобувачів» пропонуємо конкретизувати так: «Надавати консультативну й інформаційно-просвітницьку підтримку здобувачам освіти щодо навчання і професійного розвитку». (Ольга Пежсинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)	Не враховано. Пропоновані уточнення суттєво змінюють зміст дескриптора.
Відсутні	У дескрипторі А2. додати такі позиції: А2.К2. Показувати здобувачам перспективи індивідуальних освітніх траєкторій. А2.В3. Фасилітаційна підтримка. (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Надмірна деталізація дескрипторів.
А2.В2. Емпатія	Пропонуємо викласти в такій редакції: «А2.В2. Комунікабельність, емпатія» (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)	Не враховано. Доповнення дескриптора іншим за змістом терміном позбавляє його змістової цілісності.
А2. «Здатність консультиувати здобувачів ВО»	Пропонуємо додати комунікацію А2.К2. «Заохочувати здобувачів до здобуття неформальної освіти» (Інститут економіки промисловості НАН України)	Не враховано. Надмірна деталізація дескриптора.
Відсутні	У дескрипторі А3 доцільно додати: А3.33. Види практичної підготовки, А3.34. Специфіка змісту професійної діяльності. (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Пропоновані дескриптори відображені в іншій редакції проекту професійного стандарту.
	Варто переглянути послідовність зазначення умінь та навичок у дескрипторі А3 та розширити їх. Пропонується така послідовність:	Не враховано. Надмірна деталізація дескрипторів.

	A3.U1. Розробляти план практичної підготовки A3.U2. Організовувати практичну підготовку, ураховуючи специфіку підготовки і змісту професійної діяльності A3.U3. Контролювати виконання плану практичної підготовки A3. U4. Аналізувати результати практичної підготовки, коригувати плани і програми практичної підготовки, з урахуванням перспективних напрямів і прогностичних тенденцій. Слід додати A3. K2. Аналізувати запити галузі, вносити пропозиції, оптимізувати процеси практичної підготовки. <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	
Б Оцінювання результатів навчання	У назві функції додати словосполучення «готовності до навчання» і викласти у такому формулюванні: Б «Оцінювання результатів навчання та готовності до навчання». <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Це дві різні функції, не пов'язані між собою.
Б1.33. Типи контролю та види контрольних завдань	Елемент знань Б1.33. «Типи контролю та види контрольних завдань» краще подати у формулюванні: «Типи, методи контролю та види контрольних завдань». <i>(Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)</i>	Не враховано.
Б1.U3. Обирати та застосовувати методи й інструменти оцінювання РН	Уміння Б1.U3. «Обирати та застосовувати методи й інструменти оцінювання РН» краще подати в такому формулюванні: «Обирати оптимальні методи й інструменти оцінювання РН». <i>(Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)</i>	Не враховано. Можливість вибору робить обрані методи й інструменти оптимальними.
Відсутній	У компетентності Б1 у пункті Уміння додати	Не враховано.

	дескриптор «Б1.У5. Визначати цілі, критерії та розробляти матеріали до відбіркового випробування для претендентів на здобуття вищої освіти». <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Надмірна деталізація.
Б2. Здатність оцінювати результати навчання	У формулюванні компетентності Б2 змінити слово «оцінювати» на «реалізовувати оцінювання» і подати у такому формулюванні: «Б2. Здатність реалізовувати оцінювання результатів навчання». <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Втрачається зміст дескриптора.
Б2.У1. Організовувати оцінювання РН	Замінити формулювання дескриптора Б2.У1. на «Б2.У1. Організовувати поточне та підсумкове оцінювання РН» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Деталізація рівнів і видів оцінювання є недоцільною.
Б2.У2. Проводити контрольні заходи, атестацію та вступні випробування	Видалити дескриптор «Б2.У2. Проводити контрольні заходи, атестацію та вступні випробування», оскільки контрольні заходи та атестація – форми оцінювання результатів навчання, а вступні випробування не мають за мету оцінювання результатів навчання – це відбірковий захід. <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Залежно від завдань, можуть мати за мету оцінювання результатів навчання (за програмою профільної старшої школи, залишкові тощо)
Відсутній	Додати дескриптор «Б1.У4. Організовувати та визначати результати відбіркового випробування для претендентів на здобуття вищої освіти». <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Відображено у змісті дескриптора Б2.У2.
Б3.У1. Аналізувати та обґрунтовувати результати оцінювання	Видалити дескриптор «Б3.У1. Аналізувати та обґрунтовувати результати оцінювання», оскільки це уміння стосується та дублює Б2.У3. <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Мова йде про забезпечення зворотного зв'язку
Б3.У2. Обирати форми зворотного зв'язку	До дескриптора Б3.У2. додати слово	Не враховано.

	«застосовувати» і подати у такому формулюванні: «Б3.У1. Обирати та застосовувати форми зворотного зв'язку». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не додає додаткового змісту.
Б3.У3. Надавати рекомендації за результатами оцінювання	До дескриптора Б3.У3 додати словосполучення «результатів навчання та вступних випробувань» і подати у такому формулюванні: «Б3.У3. Надавати рекомендації за результатами оцінювання результатів навчання та вступних випробувань». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Підтримано більш загальне формулювання.
Відсутній	Додати дескриптор «Б3.У4. Враховувати результати оцінювання РН у реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Надмірна деталізація процесів.
	Окремі пункти Професійного стандарту змістовно поширити: Б3 (комунікація); В2 (комунікація); Г2 (відповідальність і автономія); Д2 (комунікація; відповідальність і автономія) та ін. (Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)	Не враховано. Відсутні конкретні пропозиції
	До компетентності В2 додати дескриптор у блок «Комунікація» А1.К1. Продуктивно працювати з інформацією. (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Не потребує виокремлення в самостійний дескриптор.
Розділі V. «Опис трудових функцій», таблиця «Трудові функції, компетентності, знання, уміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія», Трудова функція А «Викладання, консультування та керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти»	Додати компетентність А4 «Здатність організовувати проведення самостійної роботи здобувачів вищої освіти». (Інститут економіки промисловості НАН України)	Не враховано. Не потребує виокремлення в самостійний дескриптор.

	У дескрипторі «Г1 Здатність розробляти та удосконалювати ОП у складі групи» змінити порядок запису і додати дескриптор, а саме: першим записати «Г1.31 Законодавство і вимоги щодо розроблення і виконання ОП», а другим «Г1.32 Вимоги до самооцінювання ОП». Додати дескриптор «Г1. У3 .Оновлювати ОП» Додати дескриптор «Г1. В1. Відповідальність за достовірність інформації, викладеної в ОП і самозвіті ОП» Додати дескриптор «Г1. В2. Відповідальність за адаптацію ОП до освітніх змін» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Зміст пропонує змін відображено у відповідних дескрипторах проекту професійного стандарту. Надлишкова деталізація процесів.
Г1.К2. «Доводити відповідність ОП стандарту ВО»	Компонент комунікації Г1.К2. «Доводити відповідність ОП стандарту ВО» краще подати в такому формулюванні: «Конструктивно комунікувати з експертами». <i>(Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)</i>	Не враховано. Пропонована редакція змінює зміст дескриптора.
	У компетентності «Г2 здатність презентувати ОП» додати Г.2.32. Знати вимоги роботодавців і потреби абітурієнтів; Г2.К2. Роз'яснювати стейкхолдерам унікальність і практичну значущість ОП; Г2. В1. Відповідальність за зміст презентації ОП, його достовірність; Г2. В2. Реалізація права автономії ЗВО на вибір і презентацію ОП <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Надлишкова деталізація процесів.
Г2.У2 Презентувати матеріали	Розкрити змістовно уміння Г2.У2 «Презентувати матеріали» (Компетентність Г2. Здатність	Не враховано. Відсутня конкретна редакція

	презентувати ОП). <i>(Інститут економіки промисловості НАН України)</i>	дескриптора.
ГЗ. Здатність керувати ОП	Потребує уточнення назва компетентності «ГЗ. Здатність керувати ОП», яка за змістом включає здатність керувати групою з розробки ОП <i>(Інститут економіки промисловості НАН України)</i>	Не враховано. Відсутня конкретна редакція компетентності.
	У дескрипторі «ГЗ Здатність керувати ОП» не відповідає процедурним вимогам до ОП. Пропонуємо замінити на «Здатність організовувати співпрацю на ОП» . Підтвердженням цього є те, що за цю здатність відповідає викладач ЗВО – академічний лідер. <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Пропонований проєктом професійного стандарту термін не тільки передбачає «здатність організовувати», але й встановлює певну ієрархію взаємовідносин в групі і з зовнішніми заінтересованими суб'єктами.
ГЗ.31. Законодавство щодо розроблення і виконання ОП	Дескриптор ГЗ.31. замінити на «Г.3.31. Командна робота в педагогічному колективі» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Інший зміст дескриптора.
Відсутній	Додати: Г.3.32. «Партнерські відносини під час розробки і реалізації ОП.» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Надмірна деталізація.
Розділі V. «Опис трудових функцій», таблиця «Трудові функції, компетентності, знання, уміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія» Трудова функція Г «Розроблення, оцінювання та удосконалення освітніх програм» Розділі VI. «Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)»	Потребує додаткового пояснення, чому саме тільки до компетентності «ГЗ. Здатність керувати ОП» віднесено знання «Законодавство щодо розроблення і виконання ОП», особливо зважаючи на те, що зазначену компетентність ГЗ у розділі VI «Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)» віднесено лише до кваліфікації «Викладач закладу вищої освіти	Не враховано. Компетентності і їх дескриптори в проєкті професійного стандарту ранжуються за професійними кваліфікаціями.

	– академічний лідер». З огляду на необхідність володіння викладачем переліком умінь та навичок, передбачених стандартом саме для його посади, <u>доцільно систематизувати</u> перелічений комплекс умінь та навичок та <u>розділити</u> їх на <u>основні</u> (базовий перелік для кожного викладача) та <u>додаткові</u> навички, в залежності від посади, яку має займати той чи інший викладач (із збільшенням кола навичок відповідно до підвищення рівня посади) <i>(Інститут економіки промисловості НАН України)</i>	
Д1. Здатність обґрунтовувати та планувати проєкт	До формулювання компетентності Д1 додати слова «ініціювати» та «дослідження» і викласти у такому формулюванні «Д1. Здатність ініціювати, обґрунтовувати та планувати проєкт / дослідження» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. З точки зору важливості роботи, що має виконуватися, можливості її оцінювання більш конкретними і вдалими є терміни «обґрунтування» і «планування». Трудова функція Д передбачає «Планування та виконання наукових/ науково-технічних/ дослідницьких/ творчих проєктів». У формулюванні компетентності Д1 використовується вже узагальнений, скорочений термін – «проєкт», що включає в себе і дослідницьку діяльність.
Д1.31. Методологія дослідження/ проєкту	До формулювання дескриптора Д1.31. додати слова «проведення» і «реалізації» і викласти у такому формулюванні «Д1.31. Методологію проведення дослідження/ реалізації проєкту»	Не враховано.

	<i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	
Відсутній	До пункту «Уміння» додати ще один дескриптор і розмістити його першим «Д1.У1. Ініціювати і планувати проєкт/ дослідження» та змінити порядок дескрипторів. <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Часткове дублювання існуючих дескрипторів.
<i>Г1.К1. Взаємодіяти з групою</i>	Формулювання дескриптора «Г1.К1. Взаємодіяти з групою» замінити на «Г1.К1. Взаємодіяти з командою» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Пропонований термін має іншу конотацію і, відповідно, закладає інший зміст в дескриптор.
Відсутній	До компетентності Д2 додати дескриптор у блок «Відповідальність», а саме Д2.В1. «Відповідальність за якість виконання проєкту/дослідження» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано.
Відсутній	До компетентності Д3 додати дескриптор у блок «Відповідальність», а саме «Б2.В1. Академічна доброчесність» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано.
Д4.У2. Презентувати результати діяльності групи	Дескриптор «Д4.У2. Презентувати результати діяльності групи» доцільно перенести до компетентності Д3 у пункт «Уміння» і слово «група» замінити на слово «команда». До компетентності Д4 до пункту «Уміння» додати дескриптор «Д4.У2. Здійснювати моніторинг виконання ключових показників ефективності	Не враховано. Пропонований термін має іншу конотацію і, відповідно, закладає інший зміст в дескриптор. «Здійснення моніторингу...» є надмірною деталізацією

	реалізації проєкту». У дескрипторі Г3.У1. слово «групи» замінити на слово «команди». До компетентності Д4 до пункту «Уміння» додати дескриптор «Д4.У3. Керувати ризиками й усувати їх» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	процесу.
Е2. Здатність керувати (консультувати) дослідницькою/ науковою/ творчою роботою здобувачів наукового, освітньо-творчого ступеня	Пропонуємо викласти в такій редакції: Е2. Здатність керувати (консультувати) дослідницькою/ науковою/ творчою роботою здобувачів наукового, освітньо-наукового та освітньо-творчого ступеня <i>(ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)</i>	Враховано.
Е2.У1. Спрямовувати дослідження та оприлюднення результатів	Додати дескриптор Е2.У1. «Пропонувати варіанти здійснення наукового дослідження» Дескриптор Е2.У1. «Спрямовувати дослідження та оприлюднення результатів» поставити під номером «Е2.У2» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Не може розглядатися як окремий дескриптор категорії «Уміння».
Відсутні	Додати дескриптор Е2.К1. «Консультувати з довірою до дослідницької/ наукової/ творчої майстерності здобувача» Додати дескриптор Е2.В1. «Корпоративна етика» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано. Надано перевагу більш загальному терміну «Взаємодіяти із здобувачами». В професійному стандарті вживається термін «Професійна етика»
Є2.31. Вимоги до організації заходів	Дескриптор Є2.31. викласти в такій редакції: «Вимоги до організації і проведення заходів» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Враховано.

Є2.32. Вимоги до звітування	Дескриптор Є2.31. викласти в такій редакції: Є2.32. Вимоги до звітування за результатами проведення заходів (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано.
Д4.31. Проєктний менеджмент	Дескриптор «Д4.31. Проєктний менеджмент» з компетенції Є2 видалити (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Знання основ проєктного менеджменту розглядаємо як обов'язкову складову успішної реалізації проєктів
Ж1. Здатність організувати особистий професійний розвиток	Ж1. Здатність організувати особистий професійний розвиток замінити на «Здатність організувати професійний саморозвиток» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Словосполучення «особистий професійний розвиток» видається більш акцентованим і стилістично коректним.
Ж1.31. Вимоги до професійної діяльності та професійного розвитку	Дескриптор Ж1.31. викласти в такій редакції: Ж1.31. Вимоги до професійної діяльності та професійного саморозвитку (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Пропонована редакція змінює зміст дескриптора. Законодавством не встановлено окремих вимог до професійного саморозвитку.
Ж1.У1. Визначати потреби власного професійного розвитку	Ж1.У1. Визначати потреби власного професійного розвитку замінити на «Визначати потреби професійного саморозвитку» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Словосполучення «потреби власного професійного розвитку» видається більш акцентованим і стилістично коректним.
Ж1.У2. Реалізовувати власний професійний розвиток	Ж1.У2. Реалізовувати власний професійний розвиток замінити на «Реалізовувати професійний саморозвиток» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Словосполучення «власний професійний розвиток» видається більш акцентованим і стилістично коректним.
31. Здатність здійснювати професійну/ методичну/ наукову експертизу	Дескриптор 31 викласти в такій редакції: «31. Здатність здійснювати професійну/	Не враховано. Не доцільно доповнювати

	методичну/ наукову експертизу на засадах добросовісності, неупередженості і доброчесності» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	дескриптор критеріями, перелік яких не є вичерпним.
31.У2. Розробляти експертний висновок	Дескриптор «31.У2. Розробляти експертний висновок» викласти у такому формулюванні: «Укладати експертний висновок». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано.
31.В1. Відповідальність за якість розроблених матеріалів	Дескриптор «31.В1. Відповідальність за якість розроблених матеріалів» сформулювати так: «Відповідальність за якість укладеного висновку». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Звужується зміст дескриптору.
А1.32. Актуальні наукові дослідження та сучасні практики	Дескриптор «А1.32. Актуальні наукові дослідження та сучасні практики» компетентності 31 розширити і подати так: «Актуальні наукові дослідження та сучасні практики, законодавство в галузі освіти» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Змістовно відображено в інших дескрипторах.
А1.32. Актуальні наукові дослідження та сучасні практики	Дескриптор «А1.32. Актуальні наукові дослідження та сучасні практики» компетентності 31-32 сформулювати так: «Актуальні наукові дослідження та сучасні практики в галузі освітнього менеджменту». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Змістовно відображено в інших дескрипторах.
32.31. Стратегія розвитку закладу освіти	У дескриптор 32.31 Стратегія розвитку закладу освіти додати слова «Місія» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Різні поняття, що реалізуються різними за змістом документами. Змінюється зміст дескриптора.
Д1.В3. Ініціювання проєктів	Дескриптор «Д1.В3. Ініціювання проєктів» компетентності 32 сформулювати так: «Ініціювання і	Не враховано. Змінюється зміст

	керівництво проєктами» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	дескриптора.
32.В1. Залученість до розвитку ЗВО	Дескриптор «32.В1. Залученість до розвитку ЗВО» компетентності 32 розширити і сформулювати так: «Залученість до розвитку ЗВО, лідерство». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Зміст пропозиції відображена в різних дескрипторах.
E2.У1. Спрямувати дослідження та оприлюднювати результати	Уміння та навички викладача щодо трудової функції Е «Керівництво ДНТ (дослідницькою/ науковою/ творчою) роботою здобувачів вищої освіти, консультування докторантів» потребує розширення і уточнення, оскільки одним умінням (лише «Е2.У1. Спрямувати дослідження та оприлюднення результатів») не вичерпуються функції наукового керівника дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Варто додати, хоча б, те що запропоновано для керівництва магістерськими роботами (Е1.У1. Планувати дослідження. Е1.У2. Здійснювати моніторинг та ініціювати зміни у дослідженні. Е1.У3. Надавати висновок наукового керівника), розширивши й поглибивши ці уміння. (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)	Не враховано. Окремі пропонувані доповнення відносяться до компетентності здобувача відповідного рівня вищої освіти і не можуть бути дескрипторами цього професійного стандарту.
Є. Організація і участь в заходах (освітніх, наукових, методичних, профорієнтаційних, культурно-мистецьких, спортивних)	У таблиці з описом трудових функцій викладача недостатньою мірою представлено виховний аспект його діяльності, пов'язаний з формуванням морально-етичних цінностей здобувачів вищої освіти. Доцільно було б у визначенні професійної функції Є передбачити також участь викладача у проведенні виховних заходів, а не лише освітніх, наукових, методичних, профорієнтаційних, культурно-мистецьких, спортивних. (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)	Враховано редакційно. Організація і участь в заходах (освітніх, наукових, методичних, профорієнтаційних, культурно-мистецьких, спортивних тощо)

	<i>імені Михайла Коцюбинського)</i>	
	Дещо загальними та недостатньо диференційованими виглядають елементи комунікаційної складової компетентностей викладача (категорія «Комунікація»). На наш погляд, часто вживаний тут вираз «взаємодіяти з...» доцільно було б замінити на більш змістовно визначений «конструктивно спілкуватися з...», вираз «доносити інформацію» - на «здійснювати ефективну комунікацію» (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)	Не враховано. Надано перевагу більш широким термінам, які включають пропоновану редакцію.
Викладач закладу вищої освіти – провідний науково-педагогічний працівник: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2), Д (Д1, Д2, Д3), Е (Е1), Є (Є1, Є2), Ж (Ж1, Ж2), З (З1).	Пропонуємо викласти в такій редакції: Викладач закладу вищої освіти – провідний науково-педагогічний працівник: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2), Д (Д1, Д2, Д3), Е (Е1, Е2), Є (Є1, Є2), Ж (Ж1, Ж2), З (З1). (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)	Не враховано.
Викладач закладу вищої освіти – академічний лідер: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2, Г3), Д (Д1, Д2, Д3, Д4), Є (Є1, Є2), Ж (Ж1, Ж2, Ж3), З (З1, З2).	Пропонуємо викласти в такій редакції: Викладач закладу вищої освіти – академічний лідер: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2, Г3), Д (Д1, Д2, Д3, Д4), Е (Е1, Е2) , Є (Є1, Є2), Ж (Ж1, Ж2, Ж3), З (З1, З2). (ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»)	Враховано.
VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби). Викладач закладу вищої освіти – педагогічний працівник: А (А1, А2, А3), Б (Б2, Б3), В (В2), Є (Є1), Ж (Ж1). Викладач закладу вищої освіти – старший	4. П. VI проекту нової редакції стандарту пропонує розподіл трудових функцій за професійними кваліфікаціями, а не за посадами. Професійні кваліфікації повинні бути визначені законом (зокрема, «Про вищу освіту»), а не підзаконними актами. З іншого боку, віднесені ст. 55 ЗУ «Про вищу освіту» до науково-педагогічних посади доцента та професора за стандартом можуть бути віднесені і до педагогічних (викладач закладу	Не враховано. Відповідно до статті 4 ² Кодексу законів про працю, Професійний стандарт - це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних

педагогічний працівник: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2), Є (Є1, Є2), Ж (Ж1, Ж2). Викладач закладу вищої освіти – науково-педагогічний працівник: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2), Д (Д2), Е (Е1), Є (Є1, Є2), Ж (Ж1). Викладач закладу вищої освіти – провідний науково-педагогічний працівник: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2), Д (Д1, Д2, Д3), Е (Е1), Є (Є1, Є2), Ж (Ж1, Ж2), З (З1). Викладач закладу вищої освіти – академічний лідер: А (А1, А2, А3), Б (Б1, Б2, Б3), В (В1, В2), Г (Г1, Г2, Г3), Д (Д1, Д2, Д3, Д4), Е Є (Є1, Є2), Ж (Ж1, Ж2, Ж3), З (З1, З2).	вищої освіти – педагогічний працівник). Тобто, така редакція стандарту порушує Закон України, а з іншого боку розподіл працівників однієї посади між педагогічними та науково-педагогічними працівниками несе істотні корупційні ризики. <i>(Ярослав Пастернак, професор кафедри комп'ютерних наук та кібербезпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки)</i> Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями має певні неузгодженості. Наприклад, викладач закладу вищої освіти – педагогічний працівник має виконувати такі функції і компетентності: А (А1, А2, А3), Б (Б2, Б3), В (В2), Є (Є1), Ж (Ж1), водночас компетентність Ж1 передбачає наявність дескриптора Д1.В1., що	кваліфікацій. Згідно з Додатком 2 Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453)) професійні кваліфікації та їх рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій визначаються професійними стандартами. З урахуванням професійної кваліфікації можуть бути сформовані посадові інструкції, вимоги до посади, здійснено перерозподіл функціональних обов'язків тощо. Назва професійної кваліфікації жодним чином не визначає приналежність посади до переліку посад педагогічних чи науково-педагогічних працівників, такий розподіл визначено Законом України «Про вищу освіту» (ст. 55) та постанова КМУ від 14.06.2000 №963. Враховано частково.
--	--	---

	відповідає функції Д, яку педагогічний працівник виконувати не повинен. Компетентність Е2 взагалі не входить до жодної професійної кваліфікації. Задля уникнення таких неузгодженостей пропонуємо розділ VI «Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)» подати у вигляді матриці відповідності професійної кваліфікації функціям і компетентностям. Відзначаємо, що у проєкті спостерігається певна неузгодженість між професіями, посадами і професійними кваліфікаціями. Деталізації потребує професійна кваліфікація, «викладач ЗВО – академічний лідер», оскільки вона є новою для вищої школи. Варто увідповіднити типові посади (Професор, Доцент, Старший викладач, Викладач, Асистент) з професійними кваліфікаціями (педагогічний працівник, старший педагогічний працівник, науково-педагогічний працівник, провідний науково-педагогічний працівник, академічний лідер) (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди) Варто деталізувати окремо трудові функції, компетентності, знання, уміння та навички для педагогічних та науково-педагогічних працівників. З огляду на те, що Професійний стандарт передбачає різні посади викладачів у закладі вищої освіти (п. 5 – професор, доцент, старший викладач,	Не враховано. Порядком розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453)) не передбачена така можливість. Буде відображено в Методичних рекомендаціях. Не враховано. Порядком розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453)) не передбачена така можливість. Буде відображено в Методичних рекомендаціях. Не враховано. Вимоги до посад формуються закладами вищої освіти з урахуванням професійного стандарту і визначених професійних
--	---	---

	викладач, асистент), варто було б диференціювати їхні трудові функції, компетентності, знання, уміння та навички, оскільки функціональні обов'язки у них різні. Наприклад: асистент не може здійснювати наукове керівництво аспірантами та ін. Відобразити у Професійному стандарті методи педагогічної техніки. <i>(Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)</i>	кваліфікацій.
	4. Розділ VI Проєкту розподіляє трудові функції не між посадами, як має бути, а між професійними кваліфікаціями, що позбавлено логіки. Унаслідок зазначеного, у випадку прийняття Проєкту виникне значна плутанина між професійними кваліфікаціями, кваліфікацією як такою, кваліфікаційними категоріями, посадами, вченими званнями тощо. Ця ситуація створить необхідність проходження нових процедур, породжуватиме нові документи, спричинить невиправдані витрати робочого часу працівників ЗВО, що прямо суперечитиме необхідності дебіюрократизації діяльності у сфері освіти. Вважаємо пропоновану проєктом систему професійних кваліфікацій викладачів ЗВО невмотивованою і такою, що ускладнить професійний розвиток та кар'єрний шлях викладачів, коли мета запровадження цієї системи, що могла б виправдати ці негативні наслідки, не є чітко визначеною та зрозумілою. Пропонуємо доопрацювати проєкт та усунути його вищенаведені недоліки. <i>(Євген Ніколаєв, директор Аналітичного центру Університету Грінченка «Освіт Аналітика»)</i>	Не враховано. Згідно з Додатком 2 до Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453) розподіл трудових функцій та компетентностей здійснюється саме за професійними кваліфікаціями. Згідно з чинним законодавством професійні кваліфікації жодним чином не впливають на присвоєння вчених звань і не мають жодного відношення до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників.

	Наступне питання стосується деякої правової колізії. Заклади вищої освіти в Україні мають певну академічну та організаційну автономію, в рамках якої вони могли б самі визначати критерії досягнення викладачами цього закладу професійних компетентностей. В той же час, у статті 6 Закону України «Про оплату праці» вказано, що систему оплати праці визначають, в тому числі, «професійні стандарти та кваліфікаційні характеристики (за відсутності професійних стандартів)». Отже, при перезаключенні трудового договору з викладачем, який вже працює, даним стандартом можна довести невідповідність його компетентностей та позбавити його посади. У зв'язку із зазначеним, вважаємо за потрібне: 1. Визначити пріоритетність або рекомендаційність вимог стандарту в умовах існуючої академічної та організаційної автономії закладів вищої освіти в Україні щодо визначення критеріїв досягнення професійних компетентностей, умінь та навичок викладачів. 2. Визначити правовий статус документу при проведенні конкурсів на посади для викладачів, які наразі працюють. Уточнити, чи може він бути підставою для неатестування або незаключення трудового договору. <i>(Інститут економіки промисловості НАН України)</i>	Не враховано. Пропоновані доповнення не можуть бути відображені в професійному стандарті, оскільки такі уточнення не передбачені Порядком розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373 (в редакції постанови КМУ від 27.12.2022 № 1453)).
	ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК. Запропонований на громадське обговорення проєкт нової редакції професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» не відповідає Закону України «Про вищу освіту», на рівні підзаконного акту вводить неіснуючі у законах України професійні кваліфікації, виключає вказівки на автономію та академічну свободу	Не враховано.

	викладачів, всупереч законам України рамково визначає процедури присвоєння професійних кваліфікацій, що несе істотні корупційні ризики. Розробниками нової редакції стандарту не вказано жодної причини до зміни існуючого професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.03.2021 № 610. ПРОПОЗИЦІЇ. 1. Запропонований до громадського обговорення проєкт нової редакції професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» відхилити. 2. Перед винесенням до обговорення нового проєкту стандарту чітко окреслити мету його створення. <i>(Ярослав Пастернак, професор кафедри комп'ютерних наук та кібербезпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки)</i>	
	По тексту - жодного натяку на дистанційну/змішану освіту. Але 5 рік триває дистанційна форма і чому про неї так мовчати? <i>(О.О. Шпинковський аспірант, О.А. Шпинковський доцент НУОП)</i>	Не враховано. Відсутні конкретні пропозиції.
	З точки зору функціонального підходу до діяльності викладача, то загальними компетентностями існуючого професійного стандарту доволі непогано «перекривається» науково-дослідницька функція, майже повністю – навчальна функція, частково – методична та організаційно-педагогічна і майже не означена – виховна. Спостерігається явна суперечність: у ст. 26 ЗУ «Про вищу освіту» до провідних завдань закладів вищої	Не враховано. Зауваження не стосуються запропонованої редакції професійного стандарту.

	освіти належить також: «... формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, уміння вільно мислити та самореалізовуватися в сучасних умовах», а відповідна вимога у Професійному стандарті для викладача ЗВО – відсутня. Це призвело, з одного боку, до того, що в освітніх програмах підготовки викладача ЗВО не передбачено важливих результатів навчання й відповідних освітніх компонентів, які б забезпечували формування необхідних для педагога вищої школи компетентностей. З іншого боку, і працюючим науково-педагогічним працівникам важко пред'являти вимоги щодо їх виховної діяльності, коли вони не передбачені трудовими функціями Професійного стандарту. Так, наприклад, у наказі МОН № 186 від 16.02.2022 «Про затвердження Рекомендованого переліку видів навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи для науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників», розділ виховної роботи відсутній взагалі. Деякі ЗВО, навіть, в індивідуальних навчальних планах викладача через це прибрали розділ «Виховна роботи викладача». Така ситуація, безумовно, суттєво знизила рівень і якість виховної роботи серед студентської молоді, що ми зараз, на жаль, спостерігаємо. Практично не відображені в існуючому Професійному стандарті викладача й вимоги щодо розвитку його педагогічної майстерності, зокрема, зовнішньої й внутрішньої педагогічної техніки, необхідних педагогічних якостей: перцепції, сугестії, комунікативних і мовленнєвих умінь тощо. Виходячи із зазначеного, можна пропонувати	
--	--	--

	подати у такій редакції: ЗК 3 «Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію, перцепцію, сугестію та інші педагогічні здібності». ЗК 6 «Здатність до особистісного і професійного розвитку, зокрема розвитку педагогічної майстерності». Зк 8 «Здатність вивчати, узагальнювати та застосовувати кращі практики у професійній діяльності». Доповнити існуючий перелік загальних компетентностей: ЗК 13 «Здатність здійснювати виховний вплив на здобувачів освіти». ЗК 14 «Здатність до реалізації гуманітарної культуротворчої місії освіти шляхом використання педагогічних знань як способів діяльності та сфер застосування методів навчання і виховання.» ЗК 15 «Здатність до розвитку навичок, необхідних для майбутньої професійної кар'єри (критичне мислення, соціальна відповідальність, інформаційна грамотність, здатність працювати в команді)». ЗК 16 «Здатність організовувати освітній процес в єдності та взаємозв'язку становлення у студентів фундаментальної освіченості, життєвих онтологій, дослідницької та професійної підготовленості, інноваційних здібностей.». Щодо розділу 5. «Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них)» подати у такій редакції: Б Викладання, консультативна підтримка студентів. Б1: Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів	
--	--	--

	навчання (освітніх, виховних, розвиваючих цілей та цілей професіоналізації) з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів. Б3: Здатність вивчати індивідуальні особливості і потреби студентів та враховувати їх як під час навчання, так і у позанавчальній діяльності (кураторство, менторство, коучинг, наставництво тощо)». Доповнити перелік трудових функцій підпунктом 3: «Здійснення виховання студентів у процесі навчання позааудиторній діяльності». Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій): 31 – здатність планувати і досягати виховних і розвивальних цілей під час проведення різних форм організації освітнього процесу (навчальних занять, практичної підготовки та контрольних заходів.) 32 – здатність здійснювати виховний вплив на студентів у позааудиторний час (планування самостійної роботи студентів з урахуванням виховних і розвивальних цілей, підготовки й проведення різноманітних заходів професійного спрямування (накові конференції, студентські олімпіади, конкурси наукових робіт тощо). 33 – Здатність здійснювати різні напрями національного виховання студентів (патріотичного, морального, громадянського тощо) в якості куратора академічної групи. У розділі 6 «Опис трудових функцій (трудова функція; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструмент); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій); знання, уміння та навички)" внести такі зміни: А1.У3. Проєктувати результати навчання (освітні,	
--	---	--

	виховні, розвиваючі, професіоналізації) за окремими складниками програми, Б1.36. Знання вікової психології, педагогіки та психології вищої школи, педагогічної майстерності викладача, андрагогіки в необхідному обсязі. Б1.У7. Організовувати індивідуальну та групову роботу з використанням методів і засобів навчання, які дозволять різнобічно виховувати студентів, розвивати їх здібності, враховувати психологічні особливості та освітні потреби студентів. Б2.У1. Взаємодіяти зі студентами на засадах партнерства та взаємоповаги, проявляти толерантність, емпатію, перцепцію і сугестію. Б3.31. Зміст національного виховання студентів, методи, форми і засоби виховання, здійснення кураторської діяльності, індивідуального супроводу, наставництва, менторства, коучингу. Б3.У1. Консультувати студента з питань формування індивідуальної освітньої траєкторії, вибору ним навчальних дисциплін, наукової організації навчальної праці, самоорганізації в процесі навчання. У4. Формувати у студентів патріотизм і громадянськість, культуру дотримання вимог академічної доброчесності, навички етичної та соціально відповідальної поведінки. <i>(Київський національний університет імені Тараса Шевченка)</i>	
--	---	--